

In het
Amsterdam
Museum

DE Gouden KOETS

AMSTERDAM
MUSEUM

goudenkoets.nl

Boven: Gouden Koets op de binnenplaats van het museum; Foto: Monique Vermeulen
Onder: Detail zijpaneel Hulde van het Koninkrijk; Foto: René Gerritsen

DE GOUDEN KOETS

De Gouden Koets is te zien in het Amsterdam Museum! Voor het eerst sinds de grote restauratie die in 2015 begon kan hij weer worden bekeken. Amsterdammers schonken de Gouden Koets aan de jonge koningin Wilhelmina voor haar inhuldiging in 1898. Nu is de koets weer te zien in de stad waar hij gemaakt is: in Amsterdam. Van 18 juni 2021 t/m 27 februari 2022.

Het museum laat de rijke geschiedenis van de Gouden Koets zien. Er zijn altijd uiteenlopende meningen over geweest. Ook nu. Sommigen vinden de koets prachtig, anderen hebben er kritiek op. Al die verschillende meningen en gevoelens hebben een plek in de tentoonstelling. De Gouden Koets is het middelpunt van deze grote, veelzijdige expositie. We laten alle kanten van de koets zien. Letterlijk en figuurlijk. Zo zorgen we ervoor dat het een tentoonstelling is voor iedereen.

Daarnaast organiseert het museum een uitgebreid publieksprogramma, onderwijs- en kinderprogramma en onderzoeksproject.

DE TENTOONSTELLING

We tonen de **Gouden Koets** op de grote binnenplaats. Hiervoor takelen we de koets over het gebouw heen.

In zes monumentale zalen van het Amsterdam Museum vertellen we **verschillende verhalen** vanuit **verschillende perspectieven**: rijke, maar ook pijnlijke (historische) verhalen, nostalgische en ambachtelijke verhalen, verhalen over de restauratie, symboliek en perceptie van de koets. Hoe ontstond het idee voor dit geschenk? Welke mannen en vrouwen maakten de koets? Welke herinneringen hebben Nederlanders aan de Gouden Koets? Ook is er ruimte voor kritiek, zoals op de koloniale afbeeldingen die erop te zien zijn. Wie schilderde deze panelen? Hoe moeten we die afbeeldingen lezen, plaatsen?

Extra bijzonder: door de grote ramen in de zalen heeft het publiek letterlijk een andere blik op de Gouden Koets in de binnenplaats. Om uiteindelijk op de binnenplaats de koets van dichtbij te bekijken. **Een unieke gelegenheid.**

Een multidisciplinair onderzoeksteam stelde de tentoonstelling samen, ondersteund door een klankbordgroep. Het Amsterdam Museum koos voor een team met verschillende specialisten en uiteenlopende achtergronden en expertises. Om zo de meerstemmigheid en diverse verhaallijnen goed te kunnen waarborgen en te vertalen voor een breed publiek.

WAT IS ER TE ZIEN?

In de tentoonstelling is te zien hoe de Gouden Koets is gemaakt. We tonen het **interieur en exterieur** in detail, met foto's van de bouw door de firma gebroeders Spijker en uitleg over symboliek achter het decoratieve beeldhouwwerk en schilderwerk. Restauratoren vertellen over hun werk, technieken en vakmanschap.

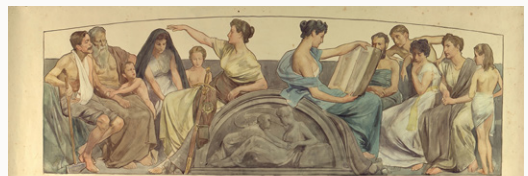
In een zaal met grote projecties is het gebruik van de koets te zien. Bezoekers kunnen als het ware zelf door de geschiedenis lopen en bij de verschillende momenten aanwezig zijn. We zien de koets op feestelijke momenten, zoals het huwelijk van Wilhelmina met prins Hendrik in 1901, andere koninklijke huwelijken en dopen, en natuurlijk op Prinsjesdag.

Lantaarnplaatje van de bouw van de Gouden Koets in de fabriek van de Gebroeders Spijker, Stadhouderskade 114. Collectie Stadsarchief Amsterdam

Maar we zien ook dat de Gouden Koets al sinds zijn ontstaan protest oproept. Tegenstanders van de monarchie gooiden de afgelopen eeuw rook-, verf- en waterbommen naar de koets. Nu is er kritiek op de Gouden Koets vanwege de manier waarop het kolonialisme is verbeeld. Volgens velen hoort die symboliek niet thuis op feestdagen die alle Nederlanders mee willen kunnen beleven.

Die kritiek betreft de schilderijen op de linker zijkant van de koets door Nicolaas van der Waay. In de tentoonstelling zijn verschillende werken van de kunstenaar te zien, waaronder het ontwerp voor de beschilderingen van de koets. Er is aandacht voor de symboliek en voor het propagandistische karakter van de panelen. De actuele discussie over het zijpaneel krijgt een belangrijke plek in de tentoonstelling.

Ontwerptekeningen door Nicolaas van der Waay voor de beschildering van de zijkanten van de Gouden Koets. Collectie Stadsarchief Amsterdam

In dit kader is bovendien het kunstwerk *Colonies* (2017, collectie Amsterdam Museum) van de Indonesische kunstenaar Iswanto Hartono te zien. Dit kunstwerk is een eigentijdse interpretatie van en commentaar op de Gouden Koets. Hartono toont in dit werk letterlijk en figuurlijk de schaduwkant van de koloniale geschiedenis.

In andere ruimtes staan we met schilderijen en objecten stil bij de ontstaansgeschiedenis van de Gouden Koets en de inhuldiging van koningin Wilhelmina, toen ze hem bezichtigde. Bezoekers krijgen ook een beeld van

hoe in Nederland aan het eind van de negentiende eeuw naar de koloniën werd gekeken. Daarvoor kijken we naar de wereldtentoonstelling van 1883 in Amsterdam. Op die tentoonstelling waren ook schilder Van der Waay en bouwer Spyker aanwezig.

Het Amsterdam Museum vroeg een aantal hedendaagse kunstenaars om met hun werk te reflecteren op de Gouden Koets. Enkele werken kregen een plek in het tentoonstellingsparcours. De overige werken zijn te zien in de Amsterdam Galerij, die geheel in het teken staat van de Gouden Koets.

Iswanto Hartono, *Colonies* Collectie Amsterdam Museum

PUBLIEKSPROGRAMMA

Er is bij deze tentoonstelling een kleurrijk **publieksprogramma** samengesteld. In levendige, kritische en speelse programma's gaan we de dialoog aan over wat we zien als we naar de Gouden Koets kijken. En wat we niet zien. Met deze twee lijnen bieden we een podium aan constructieve dialogen over de samenleving, geschiedenis en culturele identiteit.

Daarnaast zijn er **lezingen** waarin conservatoren, restauratoren en tentoonstellingsmakers ingaan op de diverse hoofdstukken in het 'levensverhaal' van de koets. Bovendien vindt er een **symposium** plaats voor professionals en geïnteresseerde cultuurliefhebbers over de restauratie.

In de studiezaal wordt iedere twee weken een uitzending van de online talkshow AM LIVE opgenomen. Tijdens deze uitzendingen bespreken we highlights, ontmoetingen en inzichten van de voorgaande week. Het publiek kan zo op de hoogte blijven van de ontwikkelingen rondom de tentoonstelling.

ONDERZOEK

Het Amsterdam Museum organiseert een groot **publieksonderzoek** rondom de Gouden Koets. In dit onderzoek vragen we mensen uit heel Nederland hoe zij naar de koets kijken.

Ook vragen we bezoekers en andere Nederlanders naar hun eigen verhaal, perspectief of herinnering aan de Gouden Koets. Waarvoor staat de Gouden Koets symbool? Wat betekent de zichtbaarheid van het koloniale verleden? Het museum vindt het belangrijk om met elkaar het gesprek te gaan en te luisteren. Dat gesprek mag schuren en er zullen pijnpunten zijn, maar wij zijn ervan overtuigd dat dat uiteindelijk leidt tot verbinding en begrip.

Het museum richt in aanloop naar de tentoonstelling een studiezaal in. In deze openbare studieruimte werkt het onderzoeksteam aan de diverse programmaonderdelen en gaat het in gesprek met bezoekers en genodigden, zoals leden uit de klankbordgroep. De studiezaal heeft een grote tafel met documenten en literatuur en een wand waarop men ideeën kan achterlaten.

Ook buiten het museum, in de stad en het land doen we uitgebreid publieksonderzoek. Het museum trekt met een interactieve mobiele installatie door Nederland. We vragen mensen naar hun kennis over de koets en persoonlijke associaties, herinneringen, emoties en gedachten die deze beelden oproepen. We laten hen reageren op de verschillende perspectieven op de Gouden Koets. Iedere maand bezoekt het museum met de installatie één van de twaalf provincies in het land.

Daarnaast doen we een **onderzoek** en dient het **publieksprogramma** als onderzoek naar de stand van het debat. Er is in de **tentoonstelling** ruimte om de standpunten, herinneringen en verhalen van mensen uit het hele land een plek te geven. Dit biedt een unieke kans aan de Nederlander om zijn of haar ervaring met of mening over de Gouden Koets te delen met een breed publiek.

BLIJF OP DE HOOGTE

De tentoonstelling is te zien tot en met 27 februari 2022. Wil je op de hoogte blijven? Volg ons dan via goudenkoets.nl, social media, nieuwsbrief of AM LIVE.

Ansichtkaart van de Gouden Koets uit 1901.
Collectie Koninklijke Bibliotheek

AMSTERDAM MUSEUM

AMSTERDAM MUSEUM

Adres Kalverstraat 92, Amsterdam

Open 10:00 tot 17:00 uur. (365 dagen per jaar)

BEREIKBAARHEID

Trein het Amsterdam Museum ligt op ongeveer 15 minuten lopen vanaf het Centraal Station

Tram 2, 11 en 12 (halte Spui), 4, 14 en 24 (halte Rokin).

Metro 52 (halte Rokin)

Auto op het Rokin is de dichtstbijzijnde parkeergarage

PRIJZEN

Volwassenen € 20,00

Kinderen t/m 17 jaar Gratis

Studentenkaart/CJP pas € 15,00

Studentenkaart Actie [okt-dec] Gratis

Museumkaart € 5,00

VriendenLoterij VIP-KAART Gratis

Het Amsterdam Museum dankt alle betrokkenen voor hun inzet, flexibiliteit en onvoorwaardelijke steun, zowel inhoudelijk als financieel.

VRIENDENLOTERIJ
HIERDOP
WIN MEER, BELEEF MEER

Gemeente Amsterdam

BLOCK BUSTER FONDS

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

KICKSTART CULTUUR FONDS

VAN DEN TWEELE Foundation

M mondiaan fonds

OPUS BEVERWAARD CULTUURFONDS

amsterdam city circle

Met dank aan DutchCulture, De Nederlandsche Bank, Nico Nap Foundation, The Netherlands Institute for Conservation, Art and Science (NICAS), Stichting dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds, De Gijselaar-Hintzenfonds, Stichting 's-Gravenhaags Ondersteuningsfonds voor Boekhandelaren en Uitgevers, anonieme begunstigers en de vele bruikleengevers en partners die dit project mogelijk hebben gemaakt.

goudenkoets.nl